

פרשת "אֶחָרֵי מוֹת"

פרשת השבוע – הצעה לשיחת מפקד

פרשת השבוע היא קטע מתוך חמשת חומשי התורה הנקרא בכל שבת (וראשיתו נקרא גם בימים שני וחמישי) במטרה להשלים מחזור קריאה שנתי של התורה כולה המתחיל לאחר שמחת תורה. השבת נקרא את פרשת " אֶחָרֵי מוֹת", הפרשה השישית בספר וַיִּקְרָא (פרק ט"ז פסוק א' – פרק י"ח פסוק ל').

פרשתנו עוסקת בתחילתה בתיאור עבודת הכהן הגדול ביום הכיפורים בזמן שבית המקדש היה קיים.

במסורת היהודית יום הכיפורים הוא יום של תיקון והתחדשות. יום בו אנו מתבוננים על מעשינו, מתקנים את דרכינו ומקבלים על עצמנו להיפטר מהרגלים לא טובים במטרה להשתפר.

בתורה מתואר כי בזמן שבית המקדש היה קיים, בנוסף אל תהליך התיקון הפרטי שכל אחד ערך עם עצמו, ביום זה התבצע גם תיקון של העם כולו, תיקון עליו היה אחראי הכהן הגדול. הפרשה מתארת בהרחבה את הפעולות שעשה ביום זה, כאשר מעשה הכפרה המרכזי היה אמירת וידוי בשם כל העם "וְסַמַּךְ אֶהְרֵן אֶת שְׁתֵּי יָדָיו (...) וְהִתְנַדָּה עָלָיו אֶת כָּל עֲוֹנוֹת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְאֶת כָּל פְּשָׁעֵיהֶם לְכָל חַטָּאתָם" (ויקרא פרק ט"ז פסוק כ"א).

התורה מקפידה לתאר בפרשתנו כי לפני שהכהן ניגש לעסוק בתיקונו של העם כולו, עליו קודם כל לעסוק בניקוי הפגמים שלו ושל אנשי ביתו "וְכִפֹּר בְּעֵדוֹ וּבְעֵדוֹ בֵּיתוֹ" (פרק טז', פסוק ו'), רק לאחר מכן יכול היה הכהן לעסוק בתיקון החברתי הכללי.

פתגם מפורסם קובע "קִשּׁוּט עֲצָמָךְ וְאַחַר כֵּךְ קִשּׁוּט אַחֲרַיִם" (תלמוד בבלי, מסכת בבא בתרא). אדם הרוצה להשפיע ולתקן את סביבתו הרחוקה ואפילו הקרובה – צריך דבר ראשון לתקן את עצמו. הדרך הטובה ביותר להצליח לתקן את העולם היא קודם כל לתקן את עצמך.

כאשר אדם נטל אחריות והחליט להשתפר במעשיו - הוא ישפיע לטובה גם על סביבתו: "מפקד אמיתי מחנך לא כל-כך בפקודות ובהסברה, אלא גם בדוגמת חייו, בדמותו האנושית, המגלמת בתוכה ערכים מוסריים וחזון-חיים, שכדאי לחיות ולמות למענם... ורק מפקד המסוגל בעצם הווייתו, בדמותו המוסרית המעוררת אמון, כבוד והערצה, להערות בקרב כל חייל שלו המקורות הגנוזים של מסירות וגבורה, – רק מפקד כזה יצלח לתעותו" (דוד בן גוריון, "יעודי הרוח והחלוציות בישראל").

במלחמה הנוכחית, אנו עדים למשרתים שאצלם "קִשּׁוּט עֲצָמָךְ תְּחִלָּה" היא דרך חיים, חיילים ומפקדים שבפעולותיהם מבטאים את הרצון ללמוד מטעויות, להשתפר ולשפר את סביבתם. הפרשה מדגישה כי הצעד הראשון בדרך לתיקון ושיפור הקיים מתחילה בכל אחד ואחת מאיתנו- בנטילת אחריות ובמחויבות להיטיב עם עצמנו ועם סביבתנו ובכוחו של תהליך תיקון לייצר אדוות המשפיעות על המערכת כולה.